

DÉLMAGYARORSZÁG

SEGED VÁROS ÉS A SEGEDI JÁRÁS DOLGOZÓINAK LAPJA

XII. évfolyam, 228. szám

Ára: 50 fillér

Csütörtök, 1956. szept. 27.

A minőség díjazása — anyagi érdekelttség

(M. T.) A szocialista gazdálkodás egyik elve a személyes érdekelttség a termelés fokozásában. Minél többet dolgozik valaki, minél termelékenyebb a munkája, annál több a bére. A dolgozó ilyenképpen érdekelt abban, hogy munkaidejében többet termeljen, s miközben magasabb teljesítményével emelkedik a bére, ugyanakkor csökken az általa gyártott termék önköltsége, de csak akkor, ha jó minőségű cikket gyárt. Eppen ezért manapság egyre több szó esik arról, hogy a dolgozó anyagilag is épp úgy érdekelt legyen a jobb minőségű munkában, mint a magas mennyiségi eredményben. Az Újszegedi Kender-Lenszövő Vállalat kulturtermében egy feliraton augusztus 20. alkalmából éppen Alkotmányunk 45. paragrafusának első bekezdését idézték, mely szerint: „A Magyar Népköztársaság biztosítja polgárai számára a munkához való jogot és a végzett munka mennyiségének és minőségének megfelelő díjazást”. A dolognak tehát kettős oldala van. Az újszegedi gyárban a 100 százalékon felüli teljesítő többet keres, — de anyagilag egyáltalán nem különbözik számára, hogy első vagy második osztályú árut készít, mert például, ha jobb minőségű ponyva kerül ki keze alól, akkor még több lesz a keresete. Több helyen viszont nem így van ez.

Pártunk Központi Vezetőségének történelmi jelentőségű júliusi határozata félreérthetetlenül leszögezi: „Fokozatosan meg kell javítanunk a bér- és prémium rendszerünket, hogy az érdekelttebb tegye a dolgozókat a termelés gazdaságosságában, jobb minőségű termékek előállításában, az anyagtakarékosságban.”

Nem véletlen, hogy az anyagi érdekelttség bonyolult, sokoldalú problémájából a munka minőségének díjazását emeljük ki: ez a megoldásra váró feladat. Előjáróban rögtön le kell szögeznünk: nem lehetséges minden iparágban a minőségi bérezés bevezetése. A Szegedi Textilművekben például a napi sok ezer csévé nem lehet még külsőre sem felülvizsgálni úgy, hogy az alapja lehessen a minőségi bérezésnek. Teljesen ellenőrizhetetlen, melyik fonó készítette a keresztorszót, illetve a teljesen kész, felgombolyított fonalat. Havonta állapítják meg: a fonó hogyan csomózott, vagyis minél kisebb csomót köt az elszakadt fonálon, annál jobb munkájának minősége és egy-egy ünnep alkalmával a legjobbak pénzjutalomban részesülnek. A Szegedi Cipőgyárban viszont sokkal nagyobbak a lehetőségek. Ott már körülbelül egy éve a dolgozók havonta minőségi prémiumban részesülnek. Ez a gyakorlatban azt jelenti: ha például az előírt 91 százalékos minőségi munka helyett 98 százalékos az eredményük, akkor százalékonként 20—30 forintot is kapnak a dolgozók. Ez azt jelenti: anyagilag is érdekelték, hogy jobb minőségű munkát végezzenek. Rendkívül megnövelte ez a bérezés a dolgozók munkakedvét és ma már nem kevés azoknak a száma az üzemben, akik 1500—2500 forintot keresnek havonta. Főleg az export-gyártmányok készítésénél jelentős a minőségi eredmények nyomán a keresetnövekedés: ha az export cipőt gyártók az előírt minőségi követelményeket teljesítik, alapbérükre még minőségi bért is kapnak. Akik a belföldi gyártmányú cipők készítésén fáradoznak, azok is jobban igyekeznek, hogy kiváló munkájuk nyomán több kerüljön a borítékba.

A szegedi gyárak dolgozóit azt szeretnék, hogy ahol csak erre lehetőség van, legyen minőségi bérezés. Ez a kívánság nemcsak a dolgozók a népgazdaság számára is előnyös. A Konzervgyárban például a konzerves üvegeket lezáró dolgozónak

egyáltalán nem áll érdekében, hogy vigyázzon arra, ne törjenek az üvegek, kárba ne vesszen a benne levő anyaggal együtt, hisz őt csak kiváló mennyiségi eredménye után díjazják, premizálják. Ha azonban lehetővé tesszük számára, hogy a mennyiségi bérezésen kívül minőségi eredményeiért megfelelő anyagi juttatást kapjon, akkor sokkal nagyobb összeg jut a jobb minőségű áruk nyomán a népgazdaságnak, mint amennyit a dolgozónak kifizetnek. A Szegedi Kézipiszterzsámurgyárban is csupán mennyiségi díjazás van: az előállított áru-féleségek közül az, amelyik nem elsőosztályú — az selejt! Az üzemben jelenleg is százezer száma készülnek India számára szecskavágóképek. Azok a dolgozók, akik az acéllemezeket, mint kezdőműveletet egyengetik, minőségileg nem jó munkát végeztek, mert előfordult többször, hogy a kések végátvitelénél a kész áruk 10—15 százalékát ki kellett szűrni, mert az egyengetés nem volt megfelelő. Három-négy műveletet kellett újra végezni 200—250 késen naponta. A rendelkezések értelmében a rontóműveletért nem lehet selejt-kárt téríteni a dolgozóval, — az egyengetés utáni műveleteket elvégző munkásokra azonban ez nyilvánvalóan nem vonatkozhat. A több száz elrontott kés tehát mintegy ötezer forint kárt jelent, holott ha módjukban lenne a Kézipiszterzsámurgyár vezetőinek minőségi díjazást adni a dolgozóknak, — hogy ne csak a mennyiséget hajtsák! — az nem tenne ki naponta 60—70 forintnál többet! A vállalat már háromszor kérte felettes szervétől a minőségi díjazás bevezetését, mindeztideig eredménytelenül.

A példák azt igazolják, hogy számos iparágban — vagyis több szegedi üzemben — lenne mód arra, hogy a júliusi határozat szellemében valóban az eddig elhanyagolt minőségi bérezést is széles körben bevezessék. Jól járna a munkás is, a népgazdaság is. Ez kétségtelenül — a Szegedi Cipőgyár esete ékesen igazolja — sokkal jobban ösztönözné a dolgozókat arra, hogy vigyázzanak munkájuk minőségére, ne csak kizárólag a mennyiségi eredményekre törekedjenek, mert nemcsak akkor keresnek többet, ha magasabb lesz a teljesítményszázalékuk, hanem akkor is, ha jobb lesz az általuk előállított termékek minősége.

1957. január elsejével nagyobb jogkört, önállóságot kapnak a vállalatok. Azután minden bizonnyal lehet találni módot arra is, hogy a lehetőségek pontos, gondos felméréseivel, a tapasztalatok figyelembevételével megállapíttassék: a párthatározat eme részének hogyan tegyünk széles körben eleget a dolgozók életszínvonalának emelése érdekében. Adjunk teret a dolgozók ilyenirányú kívánságának. Természetesen vigyáznunk kell arra, hogy a minőségi bérezés ne menjen a gazdaságosság rovására. A Szegedi Cipőgyárban ugyanis éppen most tervezik, hogy az egyik fajta varrott cipőt ezentúl ragasztják. Eddig a varráshoz szükséges talpbevévésnél eléggé sok minőségi hiba adódott, ami miatt természetesen a dolgozó is kevesebbet keresett. Most a ragasztásnál minőségi hiba nem fordul elő, az előállított áruért többet kap a gyár, a jobb minőségért kifizetett munkadíj azonban több a jobb áruért kapott összegnél. Rendkívül fontos tehát a gazdaságosság szempontjának figyelembe vétele a minőségi bérezés bevezetésénél. A dolgozókat nem kívánják, hogy megfelelő akkumuláció nélkül emelkedjék keresetük — ennek saját maguk éreznék kárát —, hanem a jobb minőségi áruk előállításáért, a jobb munkáért megkapják az anyagi juttatást.

Teremtjük meg ennek előfeltételét.

Állami készletekből biztosították a szegedi járás hiányzó őszi gabona-vetőmag szükségleteit

Az idei vizes, aszályos esztendő következtében a szegedi járás egyes vidékein, különösen a tiszántúli részeken súlyos kár érte őszi kalászos vetéseinket. A területek jelentős részén teljesen kipusztultak a vetések, más részeken pedig igen alacsony és gyenge minőségű lett a termés-átlag. A rossz időjárás miatt károsodott termelőszövetkezetek, gazdák most jó minőségű vetőmaggal sem rendelkeztek. Államunk azonban gondoskodott ellátásukról és a szegedi járás legtöbb községében már be is fejeztek a vetőmag-kölcsönzési és cserélesi akciók. Néhány helyen ugyan még tart ez a munka, de a hét végére az egész járás területén befejeződik.

A vízkárosodott termelőszövetkezetek számára juttattak

324 mázsa rozst, 341 mázsa őszi árpát és 1304 mázsa őszi búzát. Ezeket a tételeket a rászoruló szövetkezetek kölcsön kapták a jövő cséplésig. Ugyanakkor kaptak a termelőszövetkezetek gyenge minőségű szokvány gabonájukért cserébe 340 mázsa rozst, 1240 mázsa búzát és 316 mázsa őszi árpát is vetőmagnak. A vízkárosodott egyéni gazdáknak 6 vagon nemestített vetőbúzát adtak kölcsön, egyéves időtartamra. A kölcsönzéssel egy időben az egyéni dolgozó parasztok számára is biztosították, hogy lehetőleg az összes kétes minőségű őszi kalászos vetőmagjaikat kicserélhessék megbízható minőségűre. Cserébe kaptak most a szegedi járás egyéni gazdái 960

mázsa rozst, 2080 mázsa őszi búzát és 448 mázsa őszi árpát is. Most már csak egy jó kiadós eső kellene, s teljes irammal lehetne vetni az egész járásban. Ami ezt illeti megmondhatjuk, hogy jelenleg is vannak olyan határrészek a szegedi járás községeinek határában, ahol a száraz időtől függetlenül lehetne vetni. Fontos lenne ez annál is inkább, hogy az első eső már földben találja a magot, s az minél gyorsabban kicsírázhatson, ugyanakkor nem torlódnának össze a vetési munkák. Géppalloságainak azoknak a földeknek nagy részét, melyeket lehetett, már felszántottak. A Járási Tanács mezőgazdasági osztályának közlése szerint a bevetésre kerülő területek 40 százalékán már befejeződött a szántás.

Délszláv és magyar béketaálkozó lesz vasárnap Szőregen

A Hazafias Népront szeptember 30-án, vasárnap Szőregen magyar és délszláv béketalálkozót tart. A találkozóra meghívták Deszk, Újszentiván és más környező községek délszláv lakóit. Várkonyi László országgyűlési képviselő mond beszédet, valamint felszólal Zélics Milica, a Magyarországi Délszlávok Szövetségének kiküldötte is.

— A kórházi olvasószolgálat Puzstamérgesen kezdi meg országjáró körútját. Az ünnepélyes megnyitót vasárnap délelőtt 11 órakor tartják, kiállításal egybekötve, melyen jórészt az idei Országos Mezőgazdasági Kiállítás faluorvosok és egészségügyi anyagát mutatják be. Ezzel egy időben gyümölcskiállítás és borsverseny is nyílik Puzstamérgesen.

„Büszkék lehetnek a szegediek egészségügyi intézményeikre”

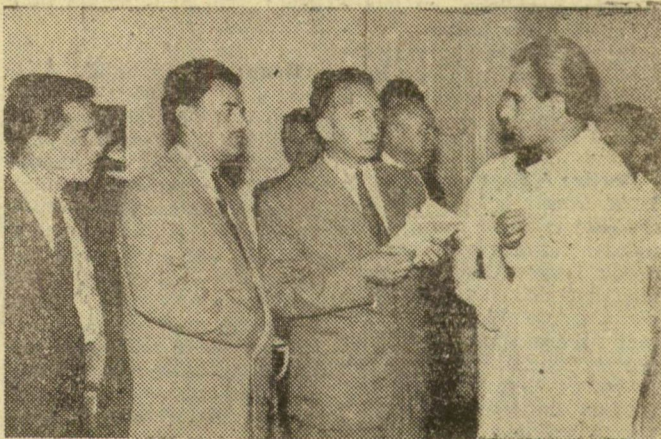
A temesvári iariomány főorvosának nyilatkozata

Dr. Ciuca Sándor, a temesvári tartomány fiatal főorvosa, a hazánkban tartózkodó román orvoskudótsé vezetője, egy életre szóló barátságot kötött az elmúlt két hétben a szegedi orvosokkal, akik közül nemrégiben néhányan Romániában voltak a temesvári orvosi napokon.

— Nagyszerűek ezek a kölcsönös látogatások, a tapasztalatcserék, a barátkozások — mondja dr. Ciuca Sándor főorvos, akit megkértünk, hogy beszéljen a szegedi látogatásának tapasztalatairól.

— A magyar orvosegészségügy nagy lépésekkel való haladását talán e „kis” vidéki városban, Szegeden lehet lemérni a legjobban. Szeged „mellékesen” egyetemi város is s erre igazán büszkék lehetnek a szegediek. A klinikákban és a kórházakban a tudományok kutató és gyógyító munkája nagyszerű lehetőségeire vall az is, hogy a szegedi klinikákon és a kórházakban a lehetőséghez képest a legjobb bel- és külföldi műszerekkel dolgoznak az orvosok.

— Általában jó benyomást keltett a szegedi kórház-kultúra, az egészségügyi

Dr. Varga Viktor, dr. Ciuca Sándor és dr. Balza Romulus kérdéseire válaszol dr. Kélemen Endre, a Belgyógyászati Klinika adjunktusa.

intézmények munkájának összhangja, különösen az éjszakai inspekció rendszere, amiből egyet és mást mi is meghonosítottunk majd oda-haza. A jövőben pedig — mondja mosolyogva, miközben honfitársaira néz, hogy közös óhajukat tolmácsolja — igen, a jövőben sokszor és hosszan szeretnénk találkozni a szegedi orvosokkal. Gondolunk orvosi kongresszusok küldöttségeire, vagy tanulmányútra — ide és hozzánk. Eredményes volna a kutató-és gyógyítómunka dokumentumait egymással kicserélni, szakkönyv és folyóirat cserélt eszközölni. Szép gyógyfürdőink, például a Herkules-fürdő és a többiek, nyitva állanak az idevalósi betegek előtt is, úgy-szintén mi is elküldünk az arra rászoruló betegeinket a magyarországi gyógy-és üdülő-intézetekbe. Nagyon tetszett nekünk például a csonttuberkulotikus betegek gyógyítására berendezett deszki sanatórium, amely közel is esik hozzánk. Ugy gondoljuk, hogy kívánságainknak már van is komoly alapja: nagyon sokat ér nekünk dr. Petri, dr. Berkessy, dr. Jáky és az ifj. Hetényi professzorral való találkozás, hasonlóképpen dr. Bódis Lajos, dr. Szabó Dénes, dr. Lantos György, dr. Mihailovits Lehel s a többi kedves kollégákkal kötött barátság, amely közel hozott egymáshoz bennünket — magyar és román értelmiségieket — a két szomszédos nép boldogítására.

Látogatás a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszertani Intézetében.

Sifilis József felvétele, Fény Szöv.

Lódi Ferenc

Fiatal költők szerzői estje

A szegedi fiatal költők István, Ratkó József és szerzői estet tartanak ma este 7 órai kezdettel a Dugonics téri Egyetemi és Főiskolai Diáklklubban, valamint pénteken délután 4 órakor a Tömörkény István Gyakorló Leánygimnáziumban. Az est címe „Öszinte szóval”. A szerzői esteken két-két verssel lép fel: Bécs Ernő, Dálnoki András, Farkas László, Lódi Ferenc, Magyar V. László, Nagyfalusi Tibor, Németh Ferenc, Petrovácz

Miről írjon a „Délmagyarország?”

Ankét a szerkesztőségben

„Miről írjon a Délmagyarország?” címmel szeptember 28-án, pénteken délután 5 órakor ismét ankétot tartunk szerkesztőségünk klubhelyiségében (Lenin utca 11., emelet). Kérjük lapunk olvasóit, levelezőit, tudósítóit, jöjjenek el ankétunkra, mondják el véleményüket a lapról, s tegyenek javaslatot, milyen problémákkal foglalkozzon a jövőben a „Délmagyarország?”.